

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาการเข้าร่วมโปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัวต่อพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลศรีธัญญา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ครอบครัว ซึ่งสามารถนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเภทที่เข้าร่วม โปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว

จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (N=20)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
20 – 30	1	5
31 – 40	13	65
41 – 50	4	20
50 - 60	2	10
เพศ (คน)		
ชาย	9	45
หญิง	11	55
สถานภาพสมรส		
โสด	8	40
คู่	3	15
หม้าย/หย่า/แยก	9	45
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	8	40
มัธยมศึกษา	9	45
อนุปริญญา	2	10
ปริญญาตรี	1	5
อาชีพ		
รับจ้าง	7	35
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	13	65
รายได้ของครอบครัว		
เพียงพอ	3	15
ไม่เพียงพอ	17	85
จำนวนครั้งที่เข้ารับการรักษา		
2 – 5 ครั้ง	17	85
6 -10ครั้ง	3	15

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเภทที่เข้าร่วม โปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว
จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
บุคคลสำคัญในชีวิต		
บิดา	2	10
มารดา	5	25
พี่	3	15
น้อง	3	15
สามี	1	5
ภรรยา	2	10
บุตร	1	5
อื่นๆ	3	15

จากตารางที่ 2 พบว่า

ผู้ป่วยจิตเภทส่วนใหญ่มีอายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 65 เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 55 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษา ร้อยละ 40 มีสถานภาพสมรสหม้าย/หย่า/แยก ร้อยละ 45 และสถานภาพโสด ร้อยละ 40 ผู้ป่วยจิตเภทส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมามีอาชีพรับจ้างเพียงร้อยละ 35 รายได้ของครอบครัวไม่เพียงพอคิดเป็นร้อยละ 85 ผู้ป่วยส่วนใหญ่ เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 2 – 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 85 บุคคลสำคัญในชีวิตของผู้ป่วยจิตเภท คือ มารดาคิดเป็นร้อยละ 25 ผู้ที่มีความสำคัญและใกล้ชิดกับผู้ป่วยจิตเภทมาก คือ มารดาคิดเป็นร้อยละ 25 ส่วนพี่กับน้องพบว่ามี ความสำคัญต่อชีวิตของผู้ป่วยจิตเภทเท่าเทียมกันคือ ร้อยละ 15

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ดูแลที่เข้าร่วมโปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (N=20)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
21-30	3	15
31 – 40	6	30
41 – 50	5	25
51 – 60	2	10
60 ปีขึ้นไป	4	20
เพศ(คน)		
ชาย	7	35
หญิง	13	65
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	1	5
ประถมศึกษา	9	45
มัธยมศึกษา	5	25
อนุปริญญา	3	15
ปริญญาตรี	2	10
สถานภาพสมรส		
โสด	3	15
คู่	13	65
หม้าย	3	15
หย่า	1	5
อาชีพ		
ไม่มีอาชีพ	2	10
เกษตรกรกรรม	4	20
รับจ้าง	8	40
ค้าขาย	1	5
อื่นๆ	5	25

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ดูแลที่เข้าร่วมโปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ความสัมพันธ์กับผู้ป่วยจิตเภท		
บิดา	2	10
มารดา	3	15
พี่	5	25
น้อง	3	15
สามี	1	5
ภรรยา	2	10
บุตร	1	5
อื่นๆ	3	15
ระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วย		
1ปี-5 ปี	13	65
6-10 ปี	4	20
11-15ปี	3	15

จากตารางที่ 3 พบว่า

ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในการศึกษานี้พบว่า ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทส่วนใหญ่มีอายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 และเป็นเพศหญิง ถึงร้อยละ 65 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 25 สถานภาพสมรสพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 65 มีสถานภาพสมรสคู่ รองลงมา มีสถานภาพโสดและหม้าย เท่ากันคือร้อยละ 15 ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 40 และให้การดูแลผู้ป่วยจิตเภทเป็นระยะเวลา 1-5 ปี ร้อยละ 65 ผู้ดูแลมีความสัมพันธ์กับผู้ป่วยจิตเภท ส่วนใหญ่เป็นพี่ คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมาเป็นมารดาและน้อง ร้อยละ 15 เท่ากัน

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภท

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา โดยรวมและจำแนกรายด้าน ก่อนและหลังการเข้าร่วม โปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว (N=20)

พฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์ การรักษาของผู้ป่วยจิตเภท	ก่อนได้รับโปรแกรม		หลังได้รับโปรแกรม		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
การใช้ยาตามแผนการรักษา	26.4	6.31	36.00	4.32	-6.66	.000
ความสามารถในการสังเกตและ จัดการกับอาการจากฤทธิ์ข้างเคียง ของยา	25.85	5.00	37.85	2.39	-8.06	.000
พฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การ รักษาโดยรวม	53.0	10.33	78.8	5.78	-9.55	.000

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาโดยรวม และรายด้าน ของผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการเข้าร่วม โปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา ของผู้ป่วยจิตเภทโดยรวม และจำแนกรายด้าน คือ ด้านการใช้ยาตามแผนการรักษาและด้าน ความสามารถในการสังเกตและจัดการกับอาการจากฤทธิ์ข้างเคียงของยา หลังการเข้าร่วม โปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัวมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วม โปรแกรมการให้ ความรู้รายครอบครัว

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาด้านการใช้ยาตามแผนการรักษารายชื่อก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว (N=20)

พฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา	ก่อนการได้รับโปรแกรม		หลังการได้รับโปรแกรม		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	ด้านการใช้ยาตามแผนการรักษา					
ไม่เพิ่มจำนวนเม็ดยามากกว่าที่แพทย์สั่ง	3.95	1.28	4.60	0.95	-2.22	.039
ไม่รับประทานยานอนหลับเพิ่มโดยที่แพทย์ไม่ได้สั่ง	3.70	1.22	4.55	0.95	-2.60	.018
รับประทานยาครบตามที่แพทย์สั่ง	3.50	0.94	4.65	0.73	-3.71	.001
รับประทานยาตรงตามเวลา	3.45	0.76	4.45	0.68	-3.16	.005
ไม่ลดจำนวนเม็ดยาน้อยกว่าที่แพทย์สั่ง	2.85	0.75	4.60	0.52	-5.87	.000
ไม่หยุดรับประทานยาโดยที่แพทย์ไม่แนะนำ	2.75	0.91	4.65	0.73	-6.78	.000
ไม่เคยลืมรับประทานยา	2.55	0.89	4.7	0.73	-7.84	.000
ไม่เคยหยุดใช้ยาเองเมื่ออาการดีขึ้น	2.4	0.75	4.75	0.61	-9.24	.000
ไม่รับประทานยาเฉพาะเมื่อมีความจำเป็นเท่านั้น	1.45	0.51	2.6	0.39	-3.81	.001
รวม	26.4	6.31	36.00	4.32	-6.66	.000

จากตารางที่ 5 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา ด้านการใช้ยาตามแผนการรักษารายชื่อของผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว ส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว ผู้ป่วยจิตเภทมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาด้านการใช้ยาตามแผนการรักษารายชื่อดังกล่าวมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา ด้านความสามารถในการสังเกตและจัดการกับอาการจากฤทธิ์ข้างเคียงของยารายชื่อ ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว (N=20)

พฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์ การรักษา	ก่อนการได้รับ โปรแกรม		หลังการได้รับ โปรแกรม		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	ด้านความสามารถในการสังเกตและ จัดการกับอาการจากฤทธิ์ข้างเคียงของยา					
เมื่อยาหมด จะไม่ซื้อยากินเองโดยไม่ ปรึกษาแพทย์	3.50	1.31	4.60	0.94	-3.04	.007
มาพบแพทย์ตามนัดทุกครั้ง	3.30	0.92	4.70	0.72	-4.50	.000
เมื่ออาการดีขึ้นยังรับประทานยา สม่ำเสมอ	3.25	0.91	4.75	0.41	-4.68	.000
ปรึกษาทีมสุขภาพเมื่อมีปัญหาหรือ อาการผิดปกติจากการใช้ยา	3.20	1.06	4.50	0.95	-4.33	.000
เมื่อเกิดอาการข้างเคียงของยาท่าน รับประทานยาแก้แพ้ตามที่แพทย์สั่ง	3.20	0.62	3.55	1.00	-1.51	.149
เมื่อเจ็บป่วยทางกายจะไม่หยุดใช้ยารักษา อาการทางจิตโดยไม่ปรึกษาแพทย์	2.75	0.64	4.50	0.43	-6.72	.000
ปรึกษาทีมสุขภาพเมื่อมีปัญหาหรือ อาการผิดปกติจากการใช้ยา	2.75	0.85	4.00	0.68	-4.08	.001
ขอให้แพทย์ปรับการรักษาเมื่ออาการไม่ ดีขึ้น	1.90	1.07	3.25	0.79	-4.24	.000
เมื่อมีอาการผิดปกติรุนแรงจากฤทธิ์ ข้างเคียงของยาท่านรีบไปพบแพทย์ทันที	1.85	0.93	2.65	0.87	-3.39	.003
รวม	25.85	5.00	37.85	3.39	-8.06	.000

จากตารางที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา ด้านความสามารถในการสังเกตและจัดการกับอาการจากฤทธิ์ข้างเคียงของยารายชื่อ ของผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว ผู้ป่วยจิตเภทมี

คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษามากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว คะแนนเฉลี่ยด้านความสามารถในการสังเกตและจัดการกับอาการจากฤทธิ์ข้างเคียงของยารายชื่อมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการให้ความรู้รายครอบครัว ยกเว้นหัวข้อเมื่อเกิดอาการข้างเคียงของยาท่านรับประทานยาแก้แพ้ตามที่แพทย์สั่ง ซึ่งพบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ